

บทที่ 2

ทบทวนเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาทำวิจัยเรื่อง “กากกาแฟสครับผิว” ผู้ศึกษาได้ศึกษาและตรวจสอบ บทความที่เกี่ยวข้องกับการทบทวนเอกสารดังข้อมูลศึกษาดังต่อไปนี้

2.1 ความเป็นมา

กาแฟ เป็นเครื่องดื่มที่ทำมาจากเมล็ดซึ่งได้จากต้นกาแฟ ที่ เรียกว่า “เมล็ดกาแฟคั่ว” ในปัจจุบันมีการปลูกกาแฟมากกว่า 70 ประเทศทั่วโลก กาแฟเขียว ซึ่งเป็นกาแฟที่ไม่ผ่านการคั่วก็เป็นอีกหนึ่งสินค้าทางการเกษตรที่มีการซื้อขายกันมากที่สุดในโลก ในปัจจุบันกาแฟได้กลายเป็นเครื่องดื่มที่ได้รับความนิยมมากที่สุด สำหรับสายพันธุ์หลักของกาแฟที่ปลูกกันทั่วไปจะมีอยู่ด้วยกัน 2 สายพันธุ์ คือ กาแฟอาราบิก้า (Coffee arabica) และกาแฟโรบัสต้า (Coffee canephora) โดยกาแฟอาราบิก้าจะเป็นกาแฟที่ได้รับความนิยมในการดื่มมากกว่ากาแฟโรบัสต้า เนื่องจากกาแฟโรบัสต้ามีรสชาติที่ขมกว่าและให้รสชาติได้น้อยกว่ากาแฟอาราบิก้า ด้วยเหตุผลนี้ กาแฟที่เพาะปลูกกันเป็นจำนวนมากกว่า 3 ใน 4 ของโลก จึงเป็นกาแฟอาราบิก้า

แต่อย่างไรก็ตามกาแฟโรบัสตาก็ยังสามารถพิสูจน์ได้ว่า ก่อให้เกิดโรคได้น้อยกว่ากาแฟอาราบิก้า และยังสามารถปลูกได้ในสภาพแวดล้อมที่กาแฟอาราบิก้าไม่สามารถเจริญเติบโตได้ ดังนั้นในธุรกิจกาแฟจึงมักจะใช้กาแฟโรบัสต้ามาทดแทนกาแฟอาราบิก้า เพราะมีราคาถูกกว่า โดยจะมีรายละเอียดของ 2 สายพันธุ์ดังต่อไปนี้

2.1.1 กาแฟอาราบิก้า

เป็นกาแฟที่มีคุณภาพดี ให้ทั้งรสชาติ และกลิ่นหอม มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องอยู่หลายปัจจัยในเรื่องของรสชาติ และกลิ่นหอมของกาแฟอาราบิก้า เช่น สายพันธุ์ที่ปลูก ชนิดของดิน สภาพแวดล้อม ความสูงจากระดับน้ำทะเลของพื้นที่ซึ่งเกี่ยวข้องในเรื่องอุณหภูมิ การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และกรรมวิธีปรุงรส เมล็ดกาแฟอาราบิก้าสามารถนำมาผลิต กาแฟคั่วบด และ กาแฟสำเร็จรูป แต่ส่วนใหญ่นิยมนำมาผลิตกาแฟคั่วบดเพราะจะให้กลิ่นหอมและรสชาติที่ดีเวลาคั่ว ในเมล็ดกาแฟอาราบิก้า มีองค์ประกอบทางเคมีของสารประกอบจำพวกแป้ง น้ำตาล รวมทั้งวิตามิน และเกลือแร่หลายชนิด แต่องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดคือ สารคาเฟอีน ในเมล็ดกาแฟอาราบิก้า มีปริมาณคาเฟอีนอยู่ระหว่างร้อยละ 1.0 – 1.5 แต่ก็ยังขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ และสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่ปลูกด้วย

ภาพที่ 2.1 กาแฟอาราบิก้า

2.1.2 กาแฟโรบัสต้า

เป็นเมล็ดกาแฟที่มีความทนทานอย่างมาก เพราะปลูกได้ง่ายและให้รสชาติที่เข้มข้นกว่าเมื่อเทียบกับพันธุ์อาราบิก้า โดยครองสัดส่วน 30 เปอร์เซ็นต์ของกาแฟโลกเนื่องจากมีรสชาติที่ด้อยกว่า เมล็ดโรบัสต้ามักถูกใช้ในการผสมกาแฟ ที่ซึ่งลักษณะเมล็ดจะเหมาะสมมากกว่า หรือใช้ในการผลิตกาแฟสำเร็จรูป ต้นกาแฟโรบัสต้ามักปลูกในแถบร้อนชื้นที่ระดับความสูงต่ำ ช่วงระหว่างระดับในน้ำทะเลถึงประมาณ 700 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล และในอุณหภูมิระหว่าง 24-30°C ตัวเมล็ดจะมีขนาดค่อนข้างเล็ก และมีรูปทรงยาวรีและ โป่ง ข้อดีของกาแฟพันธุ์นี้คือปลูกได้ง่ายกว่าเนื่องจากมีความทนทานต่อโรคและแมลง โดยมักจะพบมากในแถบแอฟริกาตะวันตกและกลาง เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และบราซิล ในประเทศไทย มีการปลูกกาแฟพันธุ์โรบัสตาในแถบจังหวัดภาคใต้ เช่น ระนอง ชุมพร และสุราษฎร์ธานี เป็นต้น

ภาพที่ 2.2 กาแฟโรบัสต้า

ส่วนโรงแรม So Sofitel Bangkok จะใช้กาแฟยี่ห้อ Illy เพราะเป็นกาแฟมาจากอิตาลี และเป็นกาแฟเกรด Premium มีกลิ่นหอม คุณภาพดี เหมาะแก่การนำเสิร์ฟแขกที่มาพักในโรงแรม

2.2 ประโยชน์ของกากกาแฟ มีดังต่อไปนี้

1. กากกาแฟสามารถนำมาปุ๋ยปลูกต้นไม้ กากกาแฟจะอุดมไปด้วยแร่ธาตุในโตรเจน โพแทสเซียม และฟอสฟอรัส ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของพืช เพียงแค่ผสมกากกาแฟกับดินที่จะปลูกต้นไม้ หรือใส่ลงในส่วนผสมของปุ๋ยหมัก

2. กากกาแฟสามารถช่วยไล่หอยทากและแมลงบางชนิดที่ชอบมากินต้นไม้ได้ โดยสามารถนำกากกาแฟไปโรยตามทางเดิน ตามกระถาง ตามต้นไม้ หรือบริเวณที่พบเจอบ่อยๆ

3. กากกาแฟสามารถป้องกันสัตว์เลื้อยขั้วถ่ายไม่เป็นที่ โดยเฉพาะสุนัขและแมว วิธีแก้ คือ นำกากกาแฟกับเปลือกส้มโรยไว้บริเวณที่ไม่ต้องการให้มันเข้าไป

4. กากกาแฟใช้เป็นประโยชน์สำหรับยาคำจัดหมัดและเห็บ เมื่อต้องการที่จะอาบน้ำให้สัตว์เลี้ยงอย่างสุนัขและแมว ให้นำเอากากกาแฟผสมน้ำหรือแชมพูสำหรับสัตว์เลี้ยงใช้ขัดผิวและขนของมัน นอกจากนี้จะช่วยในเรื่องของการกำจัดหมัดและเห็บแล้วยังช่วยให้ผิวของสัตว์เลี้ยงสุขภาพดีขึ้น ขนสวยเป็นเงางาม

5. กากกาแฟสามารถช่วยดับกลิ่นเหม็นของรองเท้า นำกากกาแฟใส่ลงในห่อผ้าขาวบางแล้ววางไว้ในรองเท้า กากกาแฟจะช่วยดูดซับกลิ่นไม่พึงประสงค์ และยังใช้ดับกลิ่นเท้าได้โดยการผสมกากกาแฟกับน้ำอุ่น แล้วใช้แช่เท้าประมาณ 20-30 นาที

6. กากกาแฟสามารถแก้ผู้เย็นมีกลิ่นได้ เพราะคุณสมบัติในการดูดซับกลิ่นไม่พึงประสงค์ของกากกาแฟจะดับกลิ่นอย่างได้ผลและมีกลิ่นหอมอ่อนๆ ของกาแฟด้วย แค่ใส่กากกาแฟในถ้วยเล็กๆ วางในตู้เย็นคอยเปลี่ยนทุก 2-3 สัปดาห์

7. กากกาแฟสามารถดับกลิ่นอับในรถและผู้เสื่อผ้าได้อย่างดี เพื่อป้องกันกากกาแฟหกเลอะเทอะให้ใส่ลงในถุงผ้าหรือห่อผ้าขาวบาง แล้วนำไปวางในรถและผู้เสื่อผ้าจะช่วยดูดซับกลิ่นอับได้อย่างดี

8. กากกาแฟสามารถกำจัดกลิ่นคาวบนเตียงไม้ เมื่อเตียงถูกใช้งานมานานจะมีกลิ่นของอาหารติดอยู่ให้นำกากกาแฟมาขัดเตียงแล้วล้างออก เตียงจะสะอาดและไม่มีกลิ่นคาว

9. กากกาแฟสามารถกำจัดกลิ่นกระเทียมหรือหอมแดงที่ติดมือได้ สามารถใช้กากกาแฟมาขัดมือแล้วล้างน้ำให้สะอาด กลิ่นของกระเทียมและหอมแดงก็จะหายไป

10. กากกาแฟสามารถนำมาใช้ทำความสะอาดเครื่องครัว เช่น หม้อ กระทะ ท่ออ่างล้างจาน เป็นต้น ที่มีคราบสกปรกหรือรอยดำติดอยู่ ให้ใช้กากกาแฟมาขัดอุปกรณ์เหล่านั้น เพราะกากกาแฟมีคุณสมบัติเป็นกรดซึ่งจะช่วยทำความสะอาดคราบฝังลึกได้ดี

11. กากกาแฟสามารถช่วยท่อน้ำให้อุดตันได้ อาจจะเป็นท่อน้ำอ่างล้างจาน อ่างล้างหน้า หรือท่อน้ำในห้องน้ำ ให้ผสมกากกาแฟ น้ำร้อน และน้ำยาล้างจาน ในอัตราส่วนเท่าๆ กันแล้วเทลงในท่อน้ำที่ตัน

12. กากกาแฟสามารถป้องกันเชื้อยีสต์ไม่ให้ขึ้นสนิม นำเอากากกาแฟที่เหลือทิ้งไปตากแดดจนแห้ง แล้วใส่ลงไปลงในหมอนบักเิร์ม เมื่อเราบักเิร์มเอาไว้ก็จะช่วยไม่ให้เชื้อขึ้นสนิมได้ง่าย

13. กากกาแฟนำมาใช้ประโยชน์เป็นสีธรรมชาติ เมื่อนำกากกาแฟที่ไม่ใช้แล้วมาละลายกับน้ำร้อน ก็จะออกมาเป็นสีกาแฟที่ปลอดภัยจากสารพิษ ซึ่งสามารถนำมาใช้ย้อมผ้าหรือระบายสีในงานศิลปะก็ทำได้

14. กากกาแฟสามารถใช้เป็นยาสระผมรักษาความมันได้ ให้ผสมกากกาแฟกับแชมพูสระผมและใช้สระผมตามปกติ กากกาแฟจะช่วยลดความมัน ทำให้ผมเงางามขึ้น และยังช่วยให้สารเคมีที่ตกค้างบนเส้นผมหลุดออกมาด้วย แต่อาจทำให้เส้นผมมีสีเข้มขึ้น

15. กากกาแฟสามารถนำมาใช้สครับผิวสวยได้ โดยนำเอากากกาแฟผสมโยเกิร์ต มะขามเปียก น้ำผึ้งตามแต่ต้องการ ผสมให้เป็นเนื้อเดียวกัน จากนั้นนำมาขัดบริเวณที่ผิวแห้งกร้าน จะช่วยผลัดเซลล์ผิวเก่า จากนั้นล้างน้ำออก ก็จะได้ผิวที่เนียนนุ่ม น่าสัมผัส

2.3 สครับ

สครับ คือ การขัด หรือ การถู ซึ่งการทำสครับจะช่วยในการเอาสิ่งสกปรกที่อุดตันตามรูขุมขนรวมทั้งเซลล์ผิวเก่าหรือเซลล์ผิวหนังชั้นนอกที่ตายแล้วให้หลุดออกได้เร็วขึ้น และเป็นการลดปัญหาของการเกิดสิวเนื่องจากสิ่งสกปรกและไขมันที่อุดตันตามผิวหนัง

2.3.1 ส่วนผสมในการผลิตสครับขัดผิว โดยทั่วไปมีดังต่อไปนี้

1) นม

ช่วยบำรุงผิวพรรณให้ชุ่ม เพราะมีโปรตีนและกรดอะมิโน ทำให้ร่างกายเสริมสร้างกล้ามเนื้อของผิวหนังได้อย่างดี สามารถช่วยปรับผิวให้ขาวกระจ่างใส เพราะน้ำนมมีกรดแลคติก ที่มีส่วนช่วยในการปรับสภาพผิวให้ดูขาวกระจ่างใสได้ ทั้งยังช่วยทำความสะอาดรูขุมขน ได้ลึกถึงไปจนถึงผิวชั้นใน และยังช่วยลดการเกิดริ้วรอย เพราะในน้ำนมมีสารที่เรียกว่า ไบโอดีน ซึ่งมีส่วนช่วยในการสร้างคอลลาเจนให้กับผิวจึงไม่ทำให้เกิดริ้วรอยก่อนวัยและช่วยชะลอความแก่ได้และสามารถช่วยกระชับรูขุมขน เหมาะสำหรับคนที่มีรูขุมขนกว้าง ซึ่งนอกจากจะช่วยกระชับให้รูขุมขนดูเล็กลงได้แล้วยังช่วยลดการเกิดสิวได้อีกด้วย

2) น้ำมันมะกอก

สามารถช่วยขจัดสิ่งสกปรกและสารพิษที่สะสมอยู่ในร่างกายได้ เราสามารถนำน้ำมันมะกอกมาทาหน้าได้ เพราะจะทำให้ผิวกระจ่างใสมชุ่มชื้นและชะลอริ้วรอยแห่งวัย หรือการกินน้ำมันมะกอกทุกวัน เพียงแค่วันละ 1 ช้อนโต๊ะ จะช่วยให้ผิวสดชื่น สุขภาพผิวและร่างกาย ดีขึ้น

3) กลีเซอริน

สามารถนำไปประยุกต์เป็นส่วนช่วยหล่อลื่นเหมือนมอยซ์เจอร์ไรเซอร์เพื่อปกป้องผิวไม่ให้แห้งและดูดซับความชื้นเมื่อสัมผัสกับอากาศ ซึ่งจะทำให้รู้สึกว่ ผิวมีความชุ่มชื้น อ่อนโยนต่อผิว ขจัดความสกปรกที่ฝังแน่น ไม่ทำให้อุดตันรูขุมขน รวมทั้งปลอดภัยต่อผิวหนัง และเนื้อผ้าทุกชนิด